

Karel IV.

1316 – 1378

Slavný český král a římský císař se narodil roku 1316 Janu Lucemburskému a Elišce Přemyslovně. Při křtu dostal jméno Václav. Otec ho brzy dal na vychování ke dvoru francouzského krále, kde při biřmování přijal jméno Karel. Chlapec od mládí pilně studoval, znal několik jazyků, ale nebyl pozadu ani v rytířských dovednostech – jízdě na koni a zacházení s mečem. Už jako čtrnáctiletý pomáhal otci bojovat v Itálii

za udržení vlády v řadě italských měst. Ačkoliv byl zraněn, jeho vojsko zvítězilo v bitvě u hradu San Felice.

Karlův otec, král Jan, byl statečný rytíř, který se zúčastnil mnoha bitev v celé Evropě. Na vybavení vojska potřeboval hodně peněz. Vypůjčoval si od české šlechty a za to dával lehkomyšlně do zástavy královské hrady a města. I když Karel českou zemi neznal, považoval ji za svůj domov. V Itálii se setkal s českými pány, kteří mu vylíčili, v jak špatném stavu je České království, a rozhodl se tam vrátit.

Před příjezdem do Prahy se pomodlil ve Zbraslavském klášteře u hrobu své matky. České království bylo v neutěšeném stavu. Královský hrad byl pobořen a Karel musel bydlet v měšťanských domech. Když ho otec ustanovil správcem Moravy – markrabětem, Karel si předsevzal, že získá zpět ztracený majetek a vrátí českému království jeho slávu a vážnost. O to pak celý život usiloval; nejprve jako český král, později jako římský

král a nakonec i císař Svaté římské říše. Uskutečnil mnoho politických jednání i vojenských tažení, aby získal pro své země Koruny české co nejvíce výhod, rozšířil jejich území, a aby Praha, kterou zvolil jako své sídelní město, patřila mezi největší města Evropy.

K tomu měly sloužit významné stavby – Karlův most, Chrám svatého Víta, a založení Nového Města pražského. Dosáhl i povýšení pražského biskupství na arcibiskupství. Rok 1348 byl pro země Koruny české zvlášť významný – Praha se stala hlavním městem Římské říše, byla zahájena stavba královského hradu Karlštejna a založena Karlova univerzita – první ve střední Evropě.

Jako každý vladař i Karel toužil po synovi, který by byl jeho následníkem. V osobním životě zažil smutné chvíle – byl celkem čtyřikrát ženatý a první tři manželky předčasně zemřely. Třetí z nich, Anna Svídnická, mu konečně porodila následníka – budoucího českého krále Václava IV. Čtvrtá manželka, Alžběta Pomořanská, porodila Karlovi celkem šest dětí, z nichž nejvýznamnějšího postavení dosáhl Zikmund, pozdější uherský a český král a římský císař. Císař Karel IV. měl v Čechách i za hranicemi mnoho příznivců, ale i mnoho nepřátel, kteří mu záviděli jeho postavení a moc. Karel svým moudrým rozhodováním své postavení vždy ubránil a za jeho vlády dosáhla naše země nebývalého rozkvětu a vážnosti.

